

Umro Mihail Gorbačov - čovjek koji je okončao Hladni rat

Kategorija: SPORTAžurirano: Srijeda, 31 Kolovoz 2022 07:45

Objavljeno: Srijeda, 31 Kolovoz 2022 07:30

#RUSIJA#

Bivšeg sovjetskog čelnika i dobitnika Nobelove nagrade za mir Mihaila Gorbačova, koji je umro u utorak u 92. godini života, mnogi povjesničari smatraju jednim od najvažnijih osoba druge polovice dvadesetog stoljeća, pišu agencije.

Gorbačov je bio posljednji predsjednik SSSR-a, okončao je hladni rat bez krvoprolića, ali nije uspio spriječiti raspad Sovjetskog Saveza. Podnio je ostavku na svoj položaj 25. prosinca 1991., a Sovjetski Savez se raspao nakon 69 godina.

"Mihail Sergejevič Gorbačov preminuo je večeras nakon teške i dugotrajne bolesti", objavila je Središnja klinička bolnica u Moskvi. Prema Tassu, on će biti pokopan na moskovskom groblju Novo-Devičje pored svoje supruge Raise koja je umrla 1999.

Čovjek koji je okončao Hladni rat

Mihail Gorbačov, nekadašnji sovjetski čelnik koji je okončao Hladni rat bez krvoprolića ali nije uspio spriječiti raspad Sovjetskog Saveza, preminuo je u utorak u 92. godini, objavile su ruske novinske agencije pozivajući se na bolničke dužnosnike.

Gorbačov, posljednji predsjednik SSSR-a, sklopio je sporazume o smanjenju naoružanja sa Sjedinjenim Državama i partnerstva sa zapadnim silama kako bi uklonio Željeznu zavjesu koja je dijelila Europu od Drugog svjetskog rata i doveo do ponovnog ujedinjenja Njemačke.

Kad su prodemokratski prosvjedi zahvatili zemlje sovjetskog bloka komunističke istočne Europe 1989., suzdržao se od uporabe sile - za razliku od prethodnih čelnika Kremļa koji su poslali tenkove da slome ustanke u Mađarskoj 1956. i Čehoslovačkoj 1968. Ali prosvjedi su potaknuli težnje za autonomijom u 15 republika Sovjetskog Saveza, koji se raspao u sljedeće dvije godine na kaotičan način.

Gorbačov se uzalud borio da spriječi taj kolaps.

Kad je 1985. godine postao glavni tajnik sovjetske komunističke partije, u dobi od 54 godine, krenuo je revitalizirati sustav uvođenjem ograničenih političkih i ekonomskih sloboda, ali su njegove reforme izmakle kontroli.

Njegova politika 'glasnosti' - slobode govora - omogućila je do tada nezamislivu kritiku stranke i države, ali je također ohrabrila nacionaliste koji su počeli vršiti pritisak za neovisnost u baltičkim republikama Latviji, Litvi, Estoniji i drugdje.

Mnogi Rusi nikada nisu oprostili Gorbačovu turbulencije koje su njegove reforme izazvale, smatrajući kasniji pad životnog standarda previsokom cijenom za demokraciju.

Nakon što je 30. lipnja posjetio Gorbačova u bolnici, liberalni ekonomist Ruslan Grinberg rekao je novinskom izdanju oružanih snaga Zvezda: "Svima nam je dao slobodu - ali ne znamo što bismo s njom."

Od siromašne obitelji do partijske vrhuške

Gorbačov je rođen 2. ožujka 1931. u siromašnoj obitelji u Privolnu kod Stavropolja u južnoj Rusiji. Kao pravnik ubrzo se pridružio komunističkoj partiji, a zatim se s godinama probio do samog vrha partijske nomenklature.

Bio je njezin osmi i posljednji glavni tajnik. Vodio ju je od 1985. do raspada Sovjetskog Saveza 1991. godine.

Kad je 1985. godine postao glavni tajnik sovjetske komunističke partije, u dobi od 54 godine, krenuo je revitalizirati sustav uvođenjem programa glasnosti i perestrojke koji su imali za cilj osiguranje veće demokracije i ekonomski rast. No njegove su reforme izmakle kontroli.

Njegova politika 'glasnosti' - slobode govora - omogućila je do tada nezamislivu kritiku stranke i države, ali je također ohrabrila nacionaliste koji su počeli vršiti pritisak za neovisnost u baltičkim republikama Latviji, Litvi, Estoniji i drugdje.

Iako je bio odani sljedbenik sovjetske države i socijalističkih ideala, reforme okoštalog sustava po njegovu su mišljenju bile nužne za daljnji napredak zemlje.

U to ga je jako uvjerila i nuklearna nesreća u Černobilu 1986., koja je otkrila mnoge ozbiljne nedostatke komunističkog sustava i nesposobnost najviših donositelja odluka da takve katastrofe spriječe i zaštite stanovništvo.

Sovjetske vlasti katastrofu su priznale s nekoliko dana zakašnjenja i to tek kada su povećanu radioaktivnost primijetili u susjednim zemljama.

Na području vanjske politike odlučio je prekinuti sovjetsku intervenciju u Afganistanu i započeti razgovore s tadašnjim američkim predsjednikom Ronaldom Reaganom, što je dovelo do nekoliko sporazuma o ograničenju naoružanja.

Kad su prodemokratski prosvjedi zahvatili zemlje sovjetskog bloka komunističke istočne Europe 1989., suzdržao se od uporabe sile - za razliku od prethodnih čelnika Kremlija koji su poslali tenkove da slome ustanke u Mađarskoj 1956. i Čehoslovačkoj 1968. Ali prosvjedi su potaknuli težnje za autonomijom u 15 republika Sovjetskog Saveza, koji se raspao u sljedeće dvije godine na kaotičan način.

Gorbačov se uzalud borio da spriječi taj kolaps.

Sljedbenici "tvrde linije" pokušali su ga 1991. zbaciti s vlasti državnim udarom koji nije uspio.

To je označilo kraj Gorbačovljeve političke karijere i on je morao dati ostavku a Sovjetski Savez se raspao.

Za mnoge u Rusiji - izdajnik

Gorbačov se nakon toga uglavnom povukao iz aktivne politike, ali je ostao važna osoba iz

Umro Mihail Gorbačov - čovjek koji je okončao Hladni rat

Kategorija: SPORTAŽurirano: Srijeda, 31 Kolovoz 2022 07:45

Objavljeno: Srijeda, 31 Kolovoz 2022 07:30

pozadine koja je dugo iznosila stavove o relevantnim temama iz Rusije i svijeta.

Smatrali su ga glasnim kritičarom i Borisa Jeljcina, prvog predsjednika Rusije, kao i aktualnog ruskog predsjednika Vladimira Putina.

Među povjesničarima ga se smatra jednom od najznačajnijih osoba druge polovice 20. stoljeća. Godine 1990. dobio je i Nobelovu nagradu za mir.

No u Rusiji je za mnoge izdajnik. Sovjetski nostalgici mu zamjeraju što je dopustio raspad zemlje koju su komunisti 70 godina gradili na ruševinama carske Rusije. Da je riječ o velikoj geostrateškoj pogrešci, nekoliko je puta ocijenio i Putin.

Mnogi Rusi nikada nisu oprostili Gorbačovu turbulencije koje su njegove reforme izazvale, smatrajući kasniji pad životnog standarda previsokom cijenom za demokraciju.

Putin izrazio sućut, odaje se počast Gorbačovu

Ruski predsjednik izrazio je najdublju sućut zbog smrti bivšeg sovjetskog vođe Mihaila Gorbačova, objavio je Kremlj u utorak navečer kada i drugi svjetski čelnici odaju počast čovjeku koji je odigrao ključnu ulogu u okončanju hladnog rata i padu željezne zavjese, javljaju agencije.

"Vladimir Putin izražava svoju najdublju sućut nakon smrti Mihaila Gorbačova i ujutro će poslati brzojav sućuti (njegovoj) obitelji i bližnjima", rekao je glasnogovornik Kremlja Dmitrij Peskov, kojeg navodi agencija TASS.

Posljednji sovjetski čelnik i dobitnik Nobelove nagrade za mir umro je u Moskvi u utorak u 92. godini nakon duge bolesti, objavile su ruske agencije.

Glavni tajnik UN-a izrazio je "duboku tugu" i nazvao Gorbačova "jedinственим државником koji je promijenio tijek povijesti".

"Učinio je više od bilo koga drugoga kako bi potaknuo da se na miran način okonča hladni rat", rekao je u priopćenju Antonio Guterres.

Dodao je da je "svijet izgubio velikog svjetskog vođu, predanog multilateralizmu i neumornog zagovornika mira."

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen odala je počast Gorbačovu, nazvavši ga "vođom koji je bio dostajan povjerenja i poštovan".

Posljednji sovjetski čelnik "odigrao je ključnu ulogu u okončanju hladnog rata i padu željezne zavjese. Otvorio je put slobodnoj Europi. To je nasljeđe koje nećemo zaboraviti. R.I.P. Mihail Gorbačov", napisala je na Twitteru.

Francuski predsjednik Emmanuel Macron zahvalio je Gorbačovu na "angažmanu za mir u Europi".

Umro Mihail Gorbačov - čovjek koji je okončao Hladni rat

Kategorija: SPORTAŽurirano: Srijeda, 31 Kolovoz 2022 07:45

Objavljeno: Srijeda, 31 Kolovoz 2022 07:30

Nazvao ga je "čovjekom mira čiji su izbori otvorili put slobodi za Ruse. Njegov je angažman za mir u Europi promijenio našu zajedničku povijest".

Britanski premijer na odlasku Boris Johnson pozdravio je njegovu "hrabrost i integritet". Rekao je da je njegova "neumorna predanost" primjer danas u vrijeme ruske invazije na Ukrajinu.

"Jako me ražalostila vijest o Gorbačovljevoj smrti. Uvijek sam se divio hrabrosti i integritetu koje je pokazao pri okončanju hladnog rata", tvitao je Johnson.

"U trenutku agresije Putina u Ukrajini, njegova neumorna predanost otvaranju sovjetskog društva ostaje primjer za sve nas", dodao je Johnson.

Gorbačov nakon SSSR-a: Pizza Hut, konferencije, zaklada

Čvrsti reformator, posljednji čelnik SSSR-a Mihail Gorbačov koji je preminuo u utorak u 92. godini, nakon odlaska iz Kremļa postao je prvi politički čelnik u suvremenoj ruskoj povijesti koji je nakon godina na vlasti imao aktivnu javnu ulogu.

Ruski carevi i sovjetski vladari stoljećima su obnašali dužnost do svoje smrti ili su ostatak života proveli u diskreciji.

Mihail Gorbačov gotovo 30 godina krčio je svoj vlastiti postsovjetski put.

Zapadne reklame

Gorbačov se pojavio u nekoliko reklamnih kampanja za zapadne robne marke kako bi prikupio novac za svoju zakladu, protivno savjetima njemu bliskih ljudi.

Njegovo najupečatljivije pojavljivanje je reklama za Pizza Hut u kojoj bivši predsjednik prelazi Crveni trg kako bi ušao u restoran poznatog američkog brenda. Tamo se žestoko raspravlja o naslijeđu Gorbačova, ali naposljetku pozdravljaju činjenicu da je on "doveo Pizza Hut u Rusiju".

Godine 2007. pojavio se u kampanji Louisa Vuittona, koja ga je prikazala na stražnjem sjedalu automobila kako se vozi kroz Berlin. Gorbačov gleda kroz prozor automobila u ostatke Berlinskog zida, s torbom te luksuzne marke koju drži pokraj sebe.

Neuspio politički povratak

Godine 1996. Gorbačov je sudjelovao na predsjedničkim izborima na kojima mu je protivnik bio Boris Jelcin, ali je glasanje završilo gorkim porazom bivšeg sovjetskog vođe, koji je osvojio manje od 1 posto glasova.

Ti izbori definitivno isključuju Gorbačova iz aktivne politike i njegovi protivnici ga više ne doživljavaju kao ozbiljnu prijetnju.

Konferencije u inozemstvu

Umro Mihail Gorbačov - čovjek koji je okončao Hladni rat

Kategorija: SPORTAžurirano: Srijeda, 31 Kolovoz 2022 07:45

Objavljeno: Srijeda, 31 Kolovoz 2022 07:30

Bivši sovjetski predsjednik slijedio je primjer mnogih bivših zapadnih šefova država, sudjelujući na unosnim konferencijama diljem svijeta, objavljujući memoare i aktivno radeći na razvoju zaklade koja nosi njegovo ime.

Godine 1992. Gorbačov je također bio osnivač ekološke nevladine organizacije Green Cross International. Mnogo godina nakon pada SSSR-a još uvijek se sastajao s čelnicima poput Angele Merkel ili Baracka Obame kako bi promicao tu stvar.

Za svoj 80. rođendan 2011. organizirao je dobrotvornu gala svečanost u Albert Hallu u Londonu, koju su vodili glumci Sharon Stone i Kevin Spacey, a sudjelovali su među ostalima Bono i bivši američki predsjednik Bill Clinton.

Jedno vrijeme kritičan prema Vladimiru Putinu, Mihail Gorbačov ublažio je svoj diskurs od 2014., osuđujući više SAD Donalda Trumpa kojeg je optužio da gura svijet prema novom hladnom ratu.

Gorbačov je do kraja života nastavio davati intervjue i komentirati ruski politički život. Ali nije javno govorio o ruskoj ofenzivi na Ukrajinu koja je počela 24. veljače.

Obiteljski život

Najveća tragedija Mihaila Gorbačova nakon raspada SSSR-a bila je smrt njegove supruge Raisa, koja je umrla od leukemije 1999. godine u dobi od 67 godina.

Njegova kći Irina i unuka Ksenia žive u Njemačkoj.

Posljednji čelnik SSSR-a posljednje je godine života proveo u skromnoj ladanjskoj kući zapadno od Moskve, uz sve češće boravke u bolnici. (Hina)

